

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a z členov senátu JUDr. Juraja Semana, JUDr. Petra Dukesa, JUDr. Jany Zemaníkovej a JUDr. Beaty Miničovej, v právnej veci žalobcov: **1/ S.S., a. s., B.** a **2/ A., a. s., K.**, obaja zastúpení advokátom JUDr. K.K., V., proti žalovanému **S., a. s., B.**, zastúpenému advokátom JUDr. J.R., K., o zaplatenie 209 208 620 Sk a 76 919 099 Sk, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 45 Cb 95/01, na dovolanie žalobcov proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. mája 2006 č. k. 1 Obo 409/04-136, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie sa **z a m i e t a .**

Žalobcovia sú povinní zaplatiť žalovanému na účet zástupcu 585 228 Sk náhrady trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 29.7.2004 č. k. 45 Cb 95/01-87 vyhovel žalobe a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ 209 208 620 Sk istiny a žalobcovi 2/ 76 919 099 Sk istiny. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcom priznal náhradu za zaplatený súdny poplatok každému po 600 000 Sk a náklady pozostávajúce z právneho zastúpenia 6 027 201 Sk.

Rozhodol tak s odôvodnením, že vec prejednal znovu potom, ako odvolací súd zrušil prvší rozsudok a vec mu vrátil na ďalšie konanie s vysloveným právnym názorom. Z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že právny predchodca žalovaného, S., š. p., ako kupujúci, predávajúci Č., a. s. a aj žalobcovia boli majiteľmi akcií emitenta O., a. s., I.. Vyplýva to zo zápisnice z valného zhromaždenia O., konaného 28.4.1999, z pokynu pre obstaranie kúpy alebo predaja CP, ktorým zadal žalobca 2/ príkaz obchodníkovi s CP na predaj svojich akcií emitenta O., a. s., I., ktorý sa aj zrealizoval 18.11.1999, teda po dátume predaja akcií právnym predchodcom žalovaného 10.9.1999. Žalovaný vo svojich vyjadreniach nikdy nespochybnil uzatvorenie predmetnej zmluvy. Porušenie právnej povinnosti zo strany predchodcu žalovaného spočíva v opomenutí, pasivite, v nevyhlásení verejného príslubu podľa § 79a ods. 2 ZSP. Správanie sa právneho predchodcu žalovaného pri nadobudnutí predmetných akcií jednoznačne potvrdzuje záujem nadobudnúť tieto akcie, a to aj v rozpore so zákonom. Vyslovene stanovená povinnosť v právnom predpise bola postupom S., š. p., porušená. Názov § 79 predtým znel ako „Oznamovacia a ponuková povinnosť“ a v § 79 ods. 3 sa explicitne hovorí o „povinnosti“. Žalobcom aj napriek skutočnosti, že zostali aj naďalej akcionármi emitenta O., a. s., I., bola im týmto porušením zákonnej povinnosti podľa § 79a ods. 2 ZCP spôsobená škoda vo forme ušlého zisku vzhľadom na skutočnosť, že na majetok emitenta O., a. s., I. bol 11.10.1999 vyhlásený konkurz s účinkami od 13.10.1999, čím sa predmetné akcie celkom znehodnotili a stali sa prakticky nebonitnými a nepredajnými, bez možnosti s nimi reálne obchodovať. Cena ich akcií klesla prakticky na nulu a ďalej sa s nimi neobchodovalo, až na tri nepodstatné výnimky a okrem predaja žalobcom 2/, čo sa prejavilo aj v znížení priznanej náhrady škody. Toto sa stalo po jednom mesiaci od porušenia právnej povinnosti, a teda možnosti tieto akcie odpredať S., š. p., teda ani uvedením do pôvodného stavu nebolo možné napraviť škodlivý výsledok. Pokiaľ ide o určenie výšky škody, súd ustálil výšku škody ako kúpnu

cenu, za ktorú predchodca žalovaného odkúpil od iného akcionára predmetné akcie emitenta O., a. s., I. Ide o sumu 607 Sk za jednu akciu. Pri tejto výške bol právny predchodca žalovaného ochotný akceptovať minimálny podiel podľa § 79a ods. 5 ZCP, čím by boli naplnené predpoklady úspešného verejného prísľubu podľa § 79a ods. 5 ZCP. Pri dodržaní postupu žalovaným by žalobcovia odpredali svoje akcie za minimálnu cenu 607 Sk za akciu. O mesiac bol na majetok O. vyhlásený konkurz. Takto im ušlo to, čo v prípade legitímneho postupu právneho predchodcu žalovaného by dosiahli. V prípade žalobcu 1/ ide o sumu 209 208 620 Sk a žalobcu 2/ o sumu 76 919 099 Sk. Ďalej súd uviedol, že vychádzajúc z ust. § 89 ZCP a § 757 Obchodného zákonníka žalovaný si mal splniť svoju povinnosť, ktorá mu vyplývala z ust. § 377 Obchodného zákonníka a mal vyhlásiť verejný prísľub. Túto povinnosť si nesplnil a žalobcom vznikla škoda, ktorá spočíva v znehodnotení ich akcií, nakoľko na emitenta bol vyhlásený konkurz a tieto akcie sa stali nepredajné. Dôkaz o úspešnosti verejného prísľubu tak, ako to má na mysli zákon, keby ho právny predchodca žalovaného vyhlásil, tu je, v tom vzhľadom súd prvého stupňa vzťah príčiny a následku, preto žalobe vyhovel.

Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky vec prejednal a rozhodol rozsudkom zo 16.5.2006 č. k. 1 Obo 409/04-136 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol. Žalobcom uložil povinnosť zaplatiť žalovanému na účet zástupcu 7 521 034 Sk náhrady trov konania.

Rozhodol tak s odôvodnením, že žalobcovia 1/ a 2/ svoje nároky na náhradu škody voči žalovanému odôvodňujú tým, že v dôsledku nevyhlásenia verejného prísľubu žalovaným, nemohli odpredať svoje akcie žalovanému v rámci verejného prísľubu. Na vznik zodpovednosti za škodu v zmysle úpravy Obchodného zákonníka sa vyžaduje kumulatívne splnenie predpokladov – porušenie povinnosti a vzniku škody. Ustanovenie § 373 Obch. zák. viaže vznik zodpovednosti za škodu na podmienku porušenia povinnosti zo záväzku, najčastejšie porušením zmluvy. Aj podľa Obchodného zákonníka platí, že zodpovednosť za škodu vzniká nielen porušením povinnosti zo záväzku, ale rovnako i porušením inej právnej povinnosti uloženej subjektom obchodného práva ustanovenými zákonom priamo, bez zreteľa na existenciu skoršieho záväzku medzi škodcom a poškodeným. K porušeniu právnej povinnosti môže dôjsť činnosťou, ale i nečinnosťou, pasivitou, pokiaľ bolo za danej situácie povinnosťou určitej

osoby chovať sa aktívne konkrétnym spôsobom. Žalobcovia si uplatnili náhradu škody vo forme ušlého zisku. O ušlom zisku možno uvažovať len vtedy, ak existuje reálny predpoklad, že žalobca by bol dosiahol zväčšenie majetku. Znehodnotenie akcií v dôsledku vyhlásenia konkurzu nie je v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti žalovaného vyhlásiť verejný prísľub. Nemožno súhlasiť s tvrdením žalobcov, že majetok by sa im zvýšil o cenu akcií. Akcia je cenný papier, teda konkrétny hodnotový majetok, takže pri predaji sa na jednej strane majetok zníži o akcie a na druhej strane sa zvýši o ich cenu. Nie je teda pravda, že majetok by iba vzrastal. Musel by akcie lepšie predať, ako je ich hodnota, nie je však vôbec isté, či by ich predal. Cena akcie, za ktorú mal žalovaný akcie kúpiť, nie je škoda, ktorá žalobcom vznikla. V konaní nebolo preukázané porušenie právneho postavenia žalobcov ako akcionárov, keďže vlastníctvo ich akcií zostalo zachované. Z uvedeného dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol.

Proti tomuto rozsudku podali dovolanie žalobcovia. Žiadali napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania zdôvodnili poukazom na ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ a b/ O.s.p. Sú toho názoru, že zo strany odvolacieho súdu ide o zjavné nepochopenie inštitútu verejného prísľubu a s jeho nedodržaním spojenej sankcie - náhrady škody vo forme ušlého zisku. Dovolatelia tvrdia, že tu ide o zmarenú príležitosť odpredať svoje akcie za primeranú cenu akcionárovi, ktorý nadobudol relevantný podiel určený zákonom, ak by si splnil svoju ponukovú povinnosť odkúpiť akcie od ostatných akcionárov. Tým odvolací súd nesprávne posúdil príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti žalovaného, ktorú sám konštatoval v zhode s prvostupňovým súdom a jej následkom, teda zmarenia odpredaja akcií ostatných akcionárov.

Odvolací súd ďalej nevzal do úvahy skutočnosť, že keby došlo k splneniu povinnosti žalovaného a žalobcovia by odpredali svoje akcie, neznehodnotili by sa ich

akcie na nulovú hodnotu, nedošlo by k ujme – škode na ich strane, ale by sa znehodnotili tieto akcie už v rukách žalovaného. Zodpovednosť za znemožnenie predaja predmetných akcií emitenta O., a. s., žalobcami, musí niesť žalovaný. Sú presvedčení, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal ustálením vzniku a výšky škody, napriek tomu, že dôkazy o tom sú založené v spise. Výška škody

zo strany žalobcov bola ustálená vzhľadom na transakciu žalovaného s bývalým akcionárom emitenta ako predávajúcim – Č., a. s., a to 607 Sk za akciu, čo predstavuje nárok uplatnený žalobou. Žalobcami vyčíslená škoda vo forme ušlého zisku je celkom zrejmá a opodstatnená. Odvolací súd podľa odvolateľov zjavne nepochopil právne vzťahy vzniknuté z porušenia práva žalovaným, a to, že akcie síce zostali v majetku žalobcov, ale ich hodnota je skoro nulová a tento stav nastal v dôsledku podnikateľského rizika, ktoré by mali znášať žalobcovia, ako akcionári emitenta, na ktorého bol vyhlásený konkurz, ale v dôsledku protiprávneho správania sa žalovaného.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie zamietnuť. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za vecne správny a vo vzťahu k dôvodom rozhodnutia odvolacieho súdu považuje argumentáciu dovolateľov za účelovú a bez zrejmej súvislosti so zákonnou úpravou. Ochrana, ktorej sa žalobcovia domáhajú, nemá podľa jeho názoru oporu v žiadnom právnom predpise, keďže ide o vykonštruovaný nárok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako dovolací súd (§ 10a ods. 2 O.s.p.), prejednal dovolanie žalobcov podľa ust. § 242 ods. 1 O.s.p. po tom, ako sa oboznámil s námietkou žalobcu 2/ voči členovi dovolacieho senátu JUDr. Petrovi Dukesovi a dospel k záveru, že napriek tomu, že žalobcovia žiadali o urýchlené prejednanie veci, vznášali vždy pred vyhlásením rozhodnutia námietky zaujatosti voči členom dovolacieho senátu. Námietkový senát, ktorý prejednával vznesené námietky, konštatoval, že v konaní namietajúceho právneho zástupcu dovolateľov vidí neserióznosť, ba až opovrhlivý postup voči súdu, zaťažuje súd neopodstatnenými námietkami a robí prietahy v konaní. Dovolací senát z uvedeného dôvodu na opakovanú námietku voči členovi senátu už neprihliadol, považoval ju za účelovo podanú, vec prejednal a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Predmetom dovolania je právo na zaplatenie ušlého zisku žalobcovi 1/ v sume 209 208 620 Sk a žalobcovi 2/ v sume 76 919 099 Sk. Škoda mala žalobcom vzniknúť porušením právnej povinnosti právnym predchodcom žalovaného tým, že porušil ustanovenie § 79a ods. 2 zákona o cenných papieroch č. 600/1992 Zb., upravujúce oznamovaciu a ponukovú povinnosť pri kúpe cenných papierov, lebo touto kúpou

prekročil stanovené limity podielu akcií na majetku emitenta. Predmetnou kúpou právny predchodca žalovaného nadobudol od Č., a. s., X. akcií emitenta O., a. s., I., ISIN CS X za cenu 607 Sk za akciu, čo tvorilo 18,83% podiel na základnom imaní emitenta. Obchod bol uskutočnený 14.9.1999. Medzi účastníkmi nie je sporné, že právny predchodca pri nadobudnutí vyššie uvedených akcií nedodrжал postup stanovený v § 79a ods. 2 zákona o cenných papieroch tým, že nadobudol viac ako 30% akcií verejne obchodovateľných od jedného emitenta bez verejného prísľubu, teda bez ponuky kúpy všetkých verejne obchodovateľných akcií tohto emitenta.

Dovolací súd sa stotožňuje s právnym záverom odvolacieho súdu, že ustanovenie § 79a ods. 2 zákona č. 600/1992 Zb. (ďalej len ZCP) stanovuje titul na nadobudnutie akcií do svojho majetku, ak sa tým dosiahne viac ako 30% podiel na súčte menovitých hodnôt všetkých akcií jedného emitenta. Zmyslom tohto ustanovenia je ochrana menšinového akcionára pred zneužitím postavenia akcionára, ovládajúceho tzv. kontrolný balík v spoločnosti emitenta a nie je zabezpečením akcionára pred znehodnotením jeho akcií a ani ochranou pred hospodárskym rizikom. Ako dôsledok porušenia ustanovenia § 79a ods. 2 ZCP je absolútna neplatnosť právneho úkonu, v danom prípade prevodu X. akcií z Č., a. s. na žalovaného.

Nemožno súhlasiť s odvolateľmi, že nesplnenie ponukovej povinnosti žalovaného odkúpiť akcie od ostatných nakoniec viedlo k úplnému znehodnoteniu predmetných akcií v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok emitenta O., a. s., I.F (11.10.1999 bol vyhlásený konkurz). Na majetok emitenta O. bol vyhlásený konkurz v dôsledku krízovej ekonomickej situácie v tejto spoločnosti, ktorú zákon označuje ako úpadok. Nepochybne túto situáciu nespôsobilo nesplnenie ponukovej povinnosti žalovaného. Žalobcovia ako akcionári mali právo podieľať sa na riadení spoločnosti a na hospodárskom výsledku v spoločnosti, a teda mali možnosť dostať informácie aj o ekonomickej situácii v spoločnosti a o dôsledkoch tejto situácie a aj o možnosti znehodnotenia akcií až na nulovú hodnotu. Preto nie je možné dospieť k záveru, že porušením ponukovej povinnosti žalovaného vznikla žalobcom škoda.

Z vedených dôvodov považuje dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne a dovolanie žalobcov ako neopodstatnené zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vznikli trovy konania za právne zastúpenie, a to za jeden úkon právnej pomoci (vyjadrenie k dovolaniu) v sume 585 050 Sk spolu s paušálnou náhradou 178 Sk, trovy žalovaného predstavujú sumu 585 228 Sk (§ 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. c/, § 14e ods. 1, § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 28. novembra 2007

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: